Revista apare o dată la două luni. Următorul număr va apărea în aprilie.
Fotografie: Ali Farhat
Anul VI, Nr. 1, 2021

topLitera

REVISTĂ LITERARĂ

ÎN ACEST NUMĂR

Înv. Ghiță Colceriu
Vama Iubirii... ●
Drumul... ●
Iuliei... ●
Gândul... ●
Gabriel Urzică
Anotropomorf ●
Imemorial ●
Imprudența ●
Romulus Bucur
You're my mate ●
Nu spui mai mult ●
Ai dat totul din tine ●
Ghosting ●
Dr. Viorica Lazăr
DESPRE BRENÉ BROWN SAU DESPRE CURAJUL ȘI CINSTEA OMENEASCĂ ÎN LOC DE GLORIE ●
Victorea Pantea
Operațiunea „fură șosete” ●
Ilie Frandăș
La bârlogii ●
Maria Mărgiean
IN MEMORIAM POETULUI ALEXANDRU LIVIU ȘERBAN ●

Poezie

VAMA IUBIRII...

E ziua ta în primăvară,
Cu puritatea de-nceput...
Cu dragostea de prima oară,
Pe care-n veci nu pot s-o uit!

E prima şi marea iubire,
În suflet şi în trup curat,
Tot ce-a urmat... e amăgire,
Iar ce-a rămas... e bun furat!

Rămân cu inimă zdrobită,
Când mă gândesc la-al tău amor,
Poate erai... dezamăgită,
De ce-a trecut... precum în zbor...

În fiecare Mărțișor,
Cu ghiocei într-o coroană,
Renasc dintr-un trecut de dor,
Plătesc iubirii... altă vamă...

DRUMUL...

E cer albastru și curat,
La răsărit de Soare,
Mi-e sufletul pur, împăcat,
Cu dimineața în candoare...

Cum e pământul înghețat,
Trosnind sub pași, în plimbare,
Inima-mi bate sacadat,
În poartă-i o iubire mare...

Un răsărit e doar speranță,
Ce-aduce un nou început,
Dar ziua nu e ca o ștanță,
Să fie tot cum ai fi vrut...

Când spre apus le adunăm...
Pe cele bune... cele rele,
Nu le mai știm, le-amestecăm,
Iar drumul-i printre ele...

IULIEI...

E voluptoasă... inimoasă...
Și are-un fel de-a fi anume,
Din două vorbe și-o privire,
Ai înțeles ce vrea a-ți spune...

E suplă-n gesturi și-n gândire,
Având și sufletul deschis...
Te-ndeamnă înspre fericire,
Pe drumul cel curat... de vis...

Când o-ntâlnești a doua oară,
Îți pare că o știi de-o viață,
Ea e deschisă, voluntară...
Ca o frumoasă dimineață...

Te face să vezi mai departe,
Cu ochii tăi, nu cei din vis,
Citind ca dintr-o carte,
Din viața cea din paradis....

GÂNDUL...

Când frigul, gândul îl îngheață,
Îmi pare că te văd în drum.
Nu-mi este clar, e multă ceață,
Trecutul meu... îl văd acum...

Erai frumoasă, ca... o zână,
Cu părul lung, lăsat în vânt,
Păreai o rază de lumină,
În bezna fără de cuvânt...

Parcă eram în miez de vară,
Cu tine... pe o plajă-ncinsă,
Pe brațe te purtam spre seară,
Și mă iubeai... păreai convinsă...

Tu mi-ai rămas pururea-n
minte,
Cu felul tău frumos de-a fi...
E un roman fără cuvinte,
Ce-ai vrea mereu... a-l tot citi...

Înv. Ghiță Colceriu

ANTROPOMORF

Te-ai uitat adânc, în ochii mei,
Să vezi sentimentele tulburate...
Te-ai scufundat adânc, în ochii ei,
Să-i citești testamentul viselor spre moarte.

Văzui oceane tulburate cu eroi viteji,
Dar nici un îmblânzitor de bestii.
Mi-am imaginat un Ares de neînvins,
Dar nu o Afrodită a păcii.

Și ai zis hai cum mine,
Iar sufletul mi s-a luminat.
Și am zis, hai cu mine,
Iar îngerii ne-au încoronat.

Și-am unit dragostea cu ura,
Lumina cu înțelepciunea,
Speranțele cu realitatea,
Și sentimentele cu nemurirea.

IMPRUDENȚA

Lasă-ți inima să te asculte,
Creierul să te judece,
Sentimentele să te îndrume,
Și iubirea să te „recupereze".

Fă-ți drumul cât mai lin,
Presărat cu dor și jale,
Fă-ți drumul mult mai lin,
Lasă-ți gândul să tot zboare.

Dragoste, boală grea,
Zici că-i ciuma, nu altceva,
Ne deschide ochii prea târziu,
Și regretăm amarnic, pe veci, amin...

IMEMORIAL

Zbuciumate zile mi-ai dat, doamne,
Să simt și să văd clipe șocante,
Oameni falși, trupurile se vând "ori și poate",
Și, totusi, ție iți cer, doamne, slavă și îndurare.

Luceafărul lui Eminescu, poveste desprinsă
dintr-o carte,
Plumbul lui Bacovia, realitate desprinsă din
cruda societate.
Comedia lui Caragiale, ziua râzi, seara plângi de
dor și jale,
Neomodernismul lui Nichita, stau și tânjesc la
vremuri asfințite.

Pentru ce oferi tu dragoste, ființă rea,
Dacă ești un demon "într-o piele de catifea".
Rugaciuni îmi fac. Să fug, nu pot, doamne,
De enigmaticul freamăt de dragoste.

Gabriel Urzică

Fotografie: Selvan B

YOU'RE MY MATE

o poveste din capul tău
te sună
și din ton îți dai seama
că trebuie s-o vezi imediat
că lucrurile nu stau deloc bine

chiar o vezi o întrebi
ce-ai făcut prostuță mică
hai să vedem
ce se mai poate drege
dar știi că aproape nimic
nu-i spui asta o iei
în brațe îți pune capul pe umăr
îl întoarce
să nu vezi
cum lacrimile i-au mîzgălit
rimelul
îi prinzi mâinile

o faci să te privească în ochi
vezi un pic de speranță
oprești un taxi urcați
plecați în căutarea
unei soluții

GHOSTING

bunică-ta îți spunea (ai mai spus-o)
să arunci pâinea e păcat te bate
dumnezeu- e și ăsta un motiv
să nu arunci mâncare
s-o mănânci
oricine dintre ai casei
ar fi lăsat-o mentalitate
de om sărac știi asta
sau de tip preocupat
de sustenabilitate
iubitele tale au fost toate
second hand
(ca să mai calmezi furtuna
pe care ar putea stârni-o ce ai spus
mai nainte adaugi că nici tu nu
te consideri altceva)
o clipă ai crezut că există
(repede ai aflat că nu pentru tine)
noțiunea de iubită nou-nouță
până la urmă merge și una
resigilată cu ușoare semen de
întrebuințare

îți auzi surprins vocea spunând cu
blândețe
în limba ta uitată
o zi obișnuită când iubirea
a murit de moarte naturală

TOPLITERA

AI DAT TOTUL DIN TINE

Ai dat totul din tine continui
s-o faci în virtutea unui
mechanism pe care celulele
l-au învățat atât de bine
încât nu le mai poate opri nimeni
au rămas un nume
și un pronume
toate pronumele personale
o pată pe perete pe care soarele
o va estompa cineva
va veni cu un detergent minune
și gata

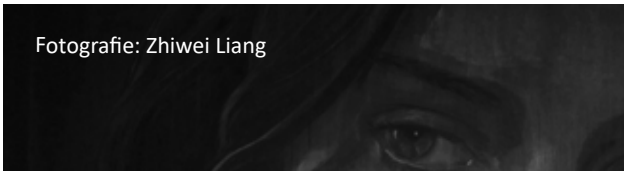

Fotografie: Andres Herrera

NU SPUI MAI MULT

nu spui mai mult decât crezi de cuviință
ca să-I testezi pe cei din jur demult de ziua
ta când vă întorceați în zori de la o petrecere
(fără legătură cu asta trebuie s-o spunem)
ți s-a spus că ești un tip imposibil oricum
v-ați despărțit discret peste câteva luni
i-ai dedicate apoi poezii în prima ta carte
acum sunteți prieteni de facebook se
aplică
zicerea ta mă bucur când ne vedem dar nu
te caut
ți s-a spus ești un tip
cu care e greu de trăit după o vară
fierbinete &vîscoasă nici
nu-ți răspunde la salut
nu ți s-a spus nimic tu totuși
încă crezi
în minți compatibile
care se atrag ca magneții
sau se resping de sar scîntei
în afară de asta
nu prea vezi
lucruri care contează și știi
că și asta poate că e
o iluzie

Romulus Bucur

Fotografie: Zhiwei Liang

Cronică literară

ROMULUS BUCUR, FAUR, CHIRURG ȘI JUDECĂTOR ÎN VOLUMUL "DESPRE PRIETENI ȘI SINGURĂTATE"

Poezia este o marcă a unei meditații profunde încununate de o atitudine estetică care nu reușește să ajungă la sufletul cititorului decât printr-o exprimare poetică autentică. Fiind artă, numaidecât, ea trebuie, astfel, să însemne descoperire, sondare a sufletului, dar și simțire.

Într-un astfel de aliaj noutatea devine un element central. O operă de artă nu o va copia pe o alta și va fi însăși garanția deschiderii unor noi orizonturi. Poezia este menită să reflecte într-un mod cât mai profund și real panoplia reperelor valorice valabile într-o epocă, sau de ce nu, a tuturor epocilor. Căci nu moda dictează valoarea unei poezii, ci puterea de a transgresa formele în care se materializează în timp substanța lirică.

Romulus Bucur ne propune un registru de structuri motivematice și imagistice care reflectă însăși societatea în care trăim în prezent. Blindându-și versul cu ocurențe avangardiste, neomoderniste și postmoderniste, adăugând univitate prin vigoare, stil și percepție, poetul reușește să descifreze fervoarea vieții veșnice care mocnește în adâncurile sufletești ale ființei.

Ca un judecător într-un complet de judecată, care pune cap la cap coduri și tranșează, Romulus Bucur, un poet „copt la para focului" optzecist, de poete elibera, sau, dimpotrivă, te poate împovăra cu niscaiva pedepse. Asta pentru că poezia sa pare a semăna cu o cutie a Pandorei, poetul jucînd rolul marelui faur, Hefaistos. Vestea bună e însă că, față în față cu expresia sa lirică, vom fi pătrunși de katharsis, și asta ne va permite să devenim în fața faptelor expuse mici clarvăzători.

Să mai spunem și că poetul se comportă ca un chirurg ce operează cu mare precizie pe un mușchi cu cele mai fine fibre, căci Romulus Bucur știe să taie acolo unde timpul și neatenția au creat prea multă suferință.

Volumul „Despre prieteni și singurătate", tipărit în 2020, la editura Tracus Arte, poate fi considerată și o carte despre iubire. Aceasta pentru că volumul pare a fi „un fals tratat de indiferență", într-o lume care este rezultatul faptelor greșite ale unor „nebunii samariteni". Aici ne gândim la oameni (căci istoria și lumea mai ține și de oameni, nu e așa?) care nu au stat să reflecteze și să cerceteze îndeajuns, ci au desconsiderat umanitatea și au tratat binele mai degrabă o afacere, decât ca un fapt de existență, deplin, sau chiar „divers".

Din poezia lui Romulus Bucur se propagă ecourile unor strigăte de salvare împotriva „binelui cu forța", de la aura religiozității, a atotștiutorilor, a oportuniștilor, sau a globalismului.

Din acest unghi ajungem să credem că antiorificul este un element esențial în poezia lui Romulus. Așa or fi stând lucrurile?

Considerând că sănătosul „je m'en-fiche", cel opus eroismului născut din nevoia de control a unui individ, ca un punctul 0 de la care începe să bată minutarul, poetul ne petrece într-o călătorie de reîntoarcere la limpezimea gândurilor, a vieții, a sentimentelor.

Încă din prima parte a cărții, denumită sugestiv „în capul tău", se impune sinceritatea, ca una din valorile de mare preț. Ea reflectă iradieri asemenea strălucirii unui mag în fața unei grote în care se petrece un mare eveniment care e menit să schimbe lumea. Sinceritatea este, de altfel, un element caracteristic în caleidoscopul liric al optzeciștiilor. Aceasta își face deci face apariția și aici, spre a îndemna la autoreflecție și la un schimb intim de vulnerabilități între eul poetic și cititor: „chiar scrii un poem sau mai mult/ convins că ți-ai depășit frica/ aștepți cu răbdare/ clipa când vei vedea/ dacă ai avut sau nu dreptate"[1] Pe de altă parte, această sinceritate devine un contract, iar cititorul o simte ca pe o declarație de încredere. În urma acceptării acestei convenții, acesta sa va putea lăsa purtat cu încredere prin spațiile pe care i le descriu versurile.

În această parte avem de-a face cu un spațiu interior, descris întocmai cum e simțit. Ochii eului poetic au rolul de a iscodi și a afla ce anume sugerează inconsistența cotidiană gândurilor, dar și ce anume marchează modul nesigur pe care își construiește întregul edificiu al nesiguranței. Interiorul minții, prin fragmentaritatea relevată, este construit aici într-o imagistică postmodernistă, cu interferențe avangardiste.

Fotografie: Aman Shrivastava

Între planurile care se întrepătrund, extrem de rafinat, transgresăm conduși de eul poetic sigur pe el. Când spre corporalitate și senzitivitate. Când spre realitatea socială și cotidian. Când spre proiecțiile subconștientului. Dar oricând îndreptate spre insulele pacifiste ale umanismului.

În stilul autentic al lui Romulus Bucur își dau mâna, altături de integralism, sincretismul și avangardismul. Acestea nu se regăsesc la nivelul formal, ci se pătrund în viziunea despre lume a eului poetic. Totuși, în receptarea noastră trebuie să avem în vedere că avem de-a face cu o poezie clar delimitată de relativism, căci influențele acestuia sunt departe de sensurile profunde ale viziunii poetului.

[1] „Despre prieteni și singurătate", Editura Tracus Arte, 2020, p. 12

Fotografie: Chris Nguyen

Felul în care poetul își plasează propriul eu și propiul imaginar poetic pe o scenă bine delimitată de o bunăștiință a privirii, îndreptată anume sub imboldul sentimentelor. În aceste versuri oamenii sunt văzuți mai tot timpul ocupați cu trăitul, dar în fundal se poate descifra o luptă grea împotriva poncifelor. În surdină în tot acest timp, toate obiectele, natura, și în special regnul animal, învață și vorbesc pe limba sufletului omenesc.

Din prima, volumul „Despre prieteni și singurătate", își prezintă moneda de schimb, frumusețea, o altă valoare extrem de prezentă în poetica lui Romulus Bucur, o monedă de schimb extrasă din cele mai ignorate, ingnorate și nebănuite trocuri cu viața.

Analizând, de exemplu, poemul „unul din avantaje": „Unul din avantajele unei anumite vârste/ e că s-ar zice că știi/ ceea ce contează cu adevărat/ adică aproape nimic/ nu te impresionează"...descoperim că frumusețea deplină, e înzestrată cu valoare etică și se poate naște și din autocunoaștere. Antiromantic și desacralizant, ba chiar antifilozofic și antiestetic, poetul își pune deoparte destul de puține arme de apărare în fața cu cititorului și a instanței lui de judecată. Se constată din capul locului că poezia lui Romulus Bucur, e o poezie nemediată de nicio formă sau matriță poetică ușor de prevăzut, ci mai degrabă aceasta e scuturată de ornamente, fapt ce reprezintă o garanție a autenticității și a angajamentului de încredere.

În ironia sa îndreptată asupra cotidianului, autorul pare uneori cinic. Este un experiment cu care poetul aprinde lumina lucidității și o lasă deschisă. Acesta nu acuză, ci doar amintește fragilitatea cu care operăm zi de zi. Atacă oportunismul, care, în haine de salvator, omoară zeița memoriei, între timp ce noi s-ar putea să nici nu aflăm despre asta. Poetul pledează pentru desacralizarea iubirii, a morții și pledând pentru hazard și acceptare. În urma reflecției profunde felul în care desacralizarea este înzestrată cu o capacitate purificatoare, și reușește fidel să reflecte realitatea, este de-a dreptul dezarmant.

În acest sens, am putea lua în calcul că un poet bun este un bun cititor al realității. Dar să nu uităm că, totuși, de la începuturi, poetul este de fapt un creator, și asta nu înseamnă puțin lucru.

Romulus Bucur, ca poet optzecist, este conștient că ceea ce scrie poate concura, în orice clipă, cu realitatea, scrisul însuși fiind o realitate. Dacă nu ar crede asta, acesta „nu s-ar mai deranja" cu descifrarea ființei, așa cum o face în acest capitol „în capul meu".

În „de amicitia, secunda pars" oportunitatea este o perfectă temă de reflecție. Poetul îi născocește propriile definiții și metafore de sine stătătoare. Stilul poetic este picurat astfel de nenumărate invitații la meditație profundă: „fortune cookie", „bol de porțelen", „caiet booklover".

Poemul „ne zâmbim frumos" reflectă imagistic amarul lucidității, menit să spargă clișee și să desacralizeze ideea de iubire, să ne trezească din iluzoriul cu care ne păcălim orgoliul: „vor posta versuri de-ale tale pe facebook/ inimioară o lumânare/ te gândești să ceri să fii pus/ într-un sicriu larg/ să te poți/tăvăli de râs."[2]

Uneori ai impresia că poetul pledează pentru detașare... dar, adeseori, aceasta e mimată.

Un poem anti-iluzie, „problema ta e" descrie principiul desolemnizării, aplicat la propria persoană. A nu te lua în serios este un mesaj preponderent de-a lungul și de-a latul volumului: „ascunde-te în colțul tău/ ca o jucărie abandonată/ un copil plictisit- plânge-ți/ de milă sau și mai bine/ fă economie de efort/ mimează/ detașarea non-atașementul/ și alte chestii de soiul ăsta/ că se poartă/ străduiește-te să fii drăguț empatic cumsecade/ fă din asta o gurumantra/ recită-ți-o/ deși/ nu contează".

Observăm efectul puternicului cuvânt „deși", sugestiv plasat, scris cu litere mai mici, extrem de puternic sugestiv, alături de versul „fă din asta o gurumantra". Acesta denotă efortul eternului Sisif, amintind de acest arhetip bine înrădăcinat în viața noastră cotidiană.

Poemul „când erai copil aveai" își constituie seva din motivele poetice ale iluziei și ale regăsirii, fațete permanente ale vieții noastre cotidiene. Acest poem deschide însă și alte orizonturi, marcând valențe de care poate nu ne folosim cât ar trebui: maturitatea, imaginația. Concluzionarea întregește viziunea antiutopică: „și te mai miri de frumoasele povești de dragoste/ firește tot/ din capul tău".[3]

„Despre prieteni și singurătate" este un poem care marchează intens linia de demarcare pe care o citește poetul în subtextul realității. Acesta deplânge incapacitatea de empatie a individului. Într-o lume a slăbiciunilor, viziunea poetică denunță duelul frenetic al eurilor angajate în relații de tot felul. Deși sceptic, poetul întrevede o ultimă barcă de salvare: „cuvintele/ un tron mare de siguranță".

Poetul pledeaxză pe parcursul volumului pentru corporalitate- ca certificare a existenței nefalsificate: „mâinile deci și corpul/ o știu/ ochii & urechile / o știu/ deci și mintea/ maimuța aia/ care sare din creangă în creangă/ o știe."

Chiar și poetului îi mai scapă privirea, din când în când, ca în poemul „două locuri", într-un către binomul banalitate – deșertăciune. Dar reușește să le suspendă într-un tablou al decorporalizării... Eul liric surprinde aici substanța filozofică în esență. Formalul e repudiat, problematica ființării reducându-se la un fapt lipsit de importanță:„apoi va veni cineva să curețe locul / și atât".

[2] Ibidem, p.15

[3] Ibidem, p.17

Fotografie: Jari Hytonen

Romulus Bucur facilitează percepția poetică prin utilizarea cu generozitate a elemetelor ludice. La acest nivel la care se ajunge numai prin temeinica stăpânire a mijloacelor care facilitează operearea cu desemnatizări, poetul folosește de nenumărate ori înlocuiri și realocări ale semnificațiilor. Firul poetic nu poate fi captat într-un singur plan. Acesta transcende mai multe niveluri și planuri, contopind nivelurile sintagmatice și semiotice, unul câte unul... „te gândești că ar fi timpul/ să-ți schimbi viața/ de mult ai mai scris asta/ probabil că/ ai și gândit-o/ te ridici de pe scaun/ (nu e cazul)/ și chiar îți schimbi viața.” În aceste versuri efectele lirice se produc printr-un joc al versului tăiat. Un alt element ludic și de asemenea ironic este cel al autoreferențialității. Prima regulă de joc fiind cea a referenței arbitrare, care traversează orice barieră și țintește la fix uimindu-ne prin paradoxul fabricat. De vină e și aici substanța lirică.

În ce privește denotarea dramelor, arta poetului se materializează prin mimesis și mirum. Prin apleul la umilitatea câștigată poate din suferință, sau poate din sondarea sentimentelor și empatiei, poetul trădează interesul pentru căutarea neobosită a propriei ființe. Sub efect ludic, poetul, căutând autenticitatea, nu o flutură ca pe un stindard și nu defilează cu simularea, pentru a câștiga simpatia cititorului. Contrar viziunilor poeziei clasice, poetul ridică astfel problematica modestiei creatorului. Poetul crede într-o nouă valoare umană a individului, de factură modernă. Este vorba de îndoiala de gândurile proprii, demersul critic orientat mai întâi spre sine.

Literatura funcționază prin modele de când e lumea, iar Romulus Bucur, profesor și scriitor fiind, știe asta prea bine, așa că pune eul poetic într-o ipostază de antierou. În acest fel, poate părând paradoxal, pune la treabă și reflecția de sine a cititorului. De nenumărate ori eul liric transcende, asemenea unui proscris care își defăimează, cercetează și deplânge autoironic lipsa de empatie, de consistență, și de substanță. Eu care, datorită sincerității, în spectrul spiritual este în final cu totul absolvit de vină. Iată că poetului nu îi este frică, cu multă autoironie, să recunoască naivitatea sa proprie...

„Nu ți s-a spus nimic- tu totuși crezi în minți compatibile”; slăbiciunea... „d-aia dacă ai apucat/ să promiți ceva/ încerci să te ții de cuvânt/ cu orice preț/ tot de-aia/ îți plac/ probabil/ ca o compensație/ premiantele clasei” sau „mai târziu la o terasă/ cu inveitabilul pahar/ în față/ te gândești melancolic/ la sterotipurile legate de poet/ un/ scriitoraș/ și el acolo/ se bagă în seamă/ că atâta știe/ pentru arta iubirii.”[4]

Observând depersonalizarea, altfel spus, modul cum individul își pierde capul și părăsește planul apolinic pentru ceva anume, Romulus Bucur descrie fapte ale vieții întâmplări de toată lumea. Omul, în prozaicul său spațiu cotidian, este descris în mai multiple tonalități lirice. Procedând astfel, reunind tehnici ale unui mod autentic de scriere, autorul nu pare că ar dori să-și judece semenii, nu-și arogă acest drept, ci rămâne personificat, într-un eu fantastic, cunoscându-și bine rolul. Astfel, biografismul nu este scăpat de sub control. De asemenea rămânând la firul ierbii, în calitate de pur observator, euliric este investit cu totală lipsă de emfază: „Ai dat totul din tine/ continui/ s-o faci în virtutea unui/ mecanism pe care celulele/ l-au învățat atât de bine/ încât nu le mai poate opri nimeni// au rămas un nume/ și un pronume/ toate pronumele personale/ o pată pe perete/ pe care soarele/ o va estompa/ cineva/ va veni cu un detergent minune/ și gata.”

Simbolurile ori metaforele poetice nu sunt ocolite expres în niciunul din poemele volumului, căci nu avem de-a face o artă voit minimalistă. Descifrăm la Romulus Bucur o voce poetică care nu și limitează reperele, ci explorează, când un loc de congruență a sinelui cu lumea, explorând relațiile cu semenii, când un topos al universului cotidian. Vocea marchează în puncte de cotitură jaloane antifilozofarde: „Nu contează dacă te scoli dimineața cu întrebarea/ ce caut eu aici/ sau dacă e doar reziduul unui vis/ ori un gând care-ți vine în timp ce speli vasele/ sau stai pe budă/ nu contează / nu contează cum/ nu contează/ caut- cum nici atât /eu”. Versurile tind să ia în derâdere misticismul, mitologicul, imanentismul, marcând o viziune antiromantică, însă care ne dă senzația că poetul se referă la un cotidian care are la fel de multă încărcare transcedentală decât o au Câmpiile Alizee. Utilizând deseori elemente prozaice, excursuri în mediul profan nemediat, poetul, stăpânul artei desemantizării, scoate în evidență miezul problemei, lăsând coaja care o ambalează să cadă în planul al doilea. Postmoderniștii utilizează acest fel de „capcane” în care pot cădea uneori chiar și cei mai buni scriitori. Cum am văzut, încă de la priimii neomoderniști, această capcană este ca un botez la care primești „cele sfinte și te lepezi de cele rele.”

La Romulus Bucur registrul prozaic este unul extrem de sugestiv. Am putea spune chiar că poezia sa nu ar mai fi la fel de viguroasă, dacă i s-ar interzice folosirea acestuia (cum era pe vremea proletcultismului). Dar, ferice de noi, trăim alte vremuri, când cuvintele-îndemn ale lui Geo Dumintrescu - „poezia se poate face din orice” - nu mai sunt o necunoscută.

Îmi mângîi ușor fața
închizi ochii”. (Mângâierea)

Observăm cum poetul ne poartă într-o călătorie enigmatică a lirismului de la semnificat la semnificant și înapoi, demonstrând că pentru minciună nu sunt necesare prea multe explicații, că senzațiiile, date de neingnorat, nu mint; corpul spune adevărul și trădează mintea.

Mai departe, vom sublinia că se întâmplă aici ceea ce enunța Tutu Maiorescu „poezia unește profanul ontologic cu sacrul teologic” , și este vizibil cum poezia lui Romulus Bucur operează deopotrivă cu taina, cu inefabilul, cu profanul, cu planul semiologic, cu planul stilistic, precum și cu planul sintagmatic. Toate aceste plenuri se întrepătrund, marcând un mesaj, care, puse într-o astfel de expresie sincretică, devine mult mai clar, mai aproape de percepția noastră și, deci, mai memorabil.

Fotografie: Nathan Dumlao

În versurile unui alt poem care, în parte, e construit pe pricipiu vizual: „deși nu ai fost vrun copil minune/ încă de la cea mai fragedă vârstă/ ai fi fost în stare să scrii o teză/ de doctorat despre semnificațiile lui Nu:

NU
pune mâna
e voie
acum că nu avem bani
ți-am spus că NU?
ești bun la nimic cu mâinile acelea ale tale... ”

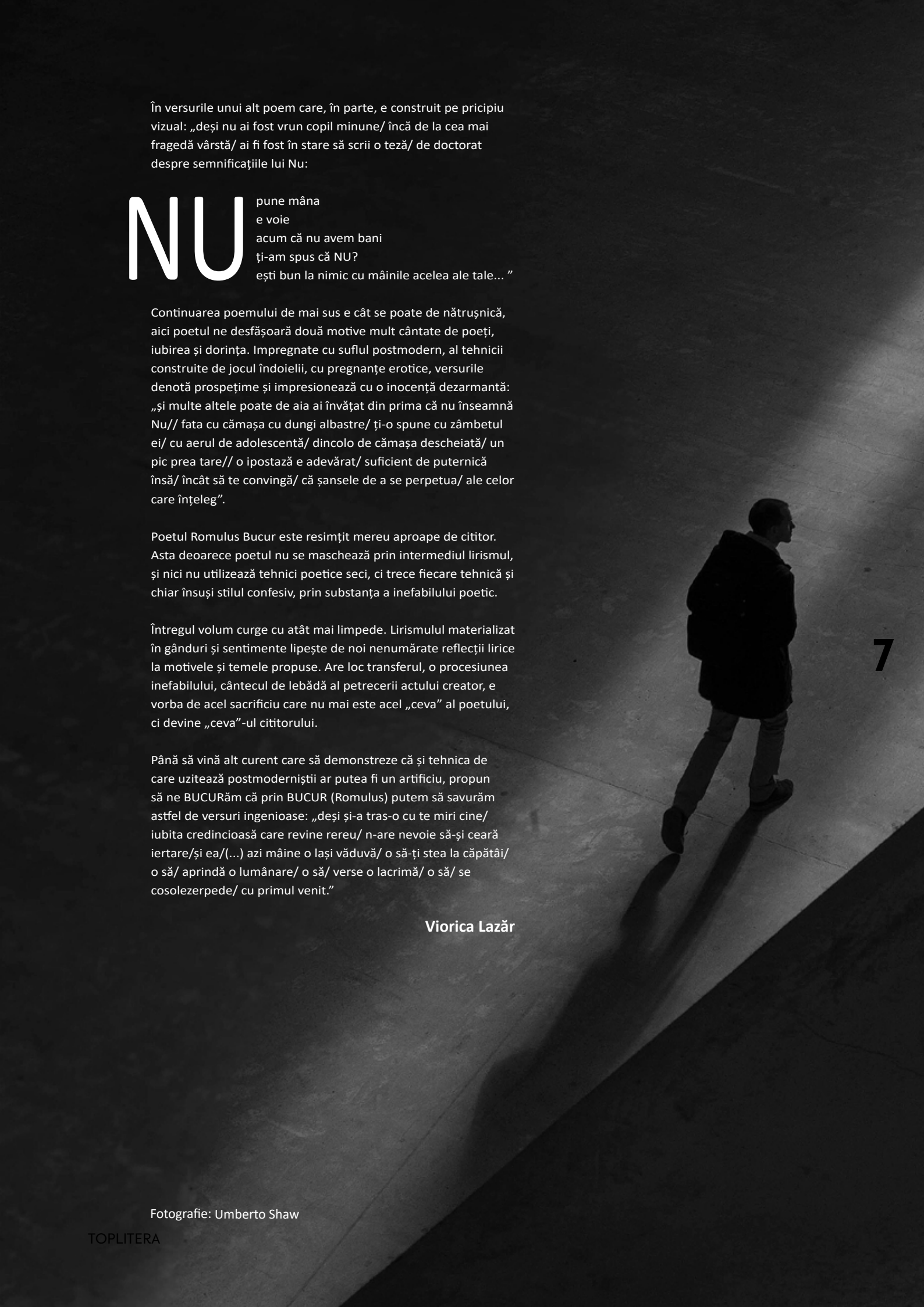
Continuarea poemului de mai sus e cât se poate de nătrușnică, aici poetul ne desfășoară două motive mult cântate de poeți, iubirea și dorința. Impregnate cu suflul postmodern, al tehnicii construite de jocul îndoielii, cu pregnanțe erotice, versurile denotă prospețime și impresionează cu o inocență dezarmantă: „și multe altele poate de aia ai învățat din prima că nu înseamnă Nu// fata cu cămașa cu dungi albastre/ ți-o spune cu zâmbetul ei/ cu aerul de adolescentă/ dincolo de cămașa descheiată/ un pic prea tare// o ipostază e adevărat/ suficient de puternică însă/ încât să te convingă/ că șansele de a se perpetua/ ale celor care înțeleg”.

Poetul Romulus Bucur este resimțit mereu aproape de cititor. Asta deoarece poetul nu se maschează prin intermediul lirismul, și nici nu utilizează tehnici poetice seci, ci trece fiecare tehnică și chiar însuși stilul confesiv, prin substanța a inefabilului poetic.

Întregul volum curge cu atât mai limpede. Lirismulul materializat în gânduri și sentimente lipește de noi nenumărate reflecții lirice la motivele și temele propuse. Are loc transferul, o procesiunea inefabilului, cântecul de lebădă al petrecerii actului creator, e vorba de acel sacrificiu care nu mai este acel „ceva” al poetului, ci devine „ceva”-ul cititorului.

Până să vină alt curent care să demonstreze că și tehnica de care uzitează postmoderniștii ar putea fi un artificiu, propun să ne BUCURăm că prin BUCUR (Romulus) putem să savurăm astfel de versuri ingenioase: „deși și-a tras-o cu te miri cine/ iubita credincioasă care revine rereu/ n-are nevoie să-și ceară iertare/și ea/(...) azi mâine o lași văduvă/ o să-ți stea la căpătâi/ o să/ aprindă o lumânare/ o să/ verse o lacrimă/ o să/ se cosolezerpede/ cu primul venit.”

Viorica Lazăr

Fotografie: Umberto Shaw

Proză

OPERAȚIUNEA „FURĂ ȘOSETE”

Ca să înțelegeți Vic este un tip de 1,87 cu 4 ani de atletism în spate, iar An-Dy e un gagiu de 1,80 obișnuit cu 4 ani de mâncat la cantină și sală cât să arate bine pentru a atrage câteva priviri. Vă las pe voi să decideți cine câștigă „cursa”.

Ce să vezi. Au ajuns sus în același timp și s-au îngrămădit pe ușă. În încordarea lor, pachetul a căzut.

- Hm…ciudat. Sună cam greu pentru o plăsuță cu șosete. Nu crezi? -Ya dude, ai dreptate.

Au deschis cutia, până la urmă erau într-adevăr niște șosete, dar nu sunt Nike și sunt…pline? An-Dy le-a deschis și în interior erau...

…

- Diamante. Da. Am nevoie de diamante. Livrea-ză-mi-le pe 1 aprilie. Cum de ce? Dacă sunt găsite să creadă toată lumea că e o glumă. Nu știu, pune-le și tu în ceva șosete, ceva nesemnificativ ca să nu atragă atenția. Ne auzim, ciao!

- Gata Șefu?

- Gata Z, se rezolvă, le vom avea curând.

Șefu și Z sunt cei mai mari gangsteri din oraș. Au nevoie de diamante ca de apă pentru tranzacția cu străinii. Aceasta va trebui să fie făcută curând, dar ce credeți că au primit la livrare de 1 aprilie? Exact.

…

- An-Dy jur că nu am făcut eu vreo glumă! I swear!

- Ugh, și atunci ce caută astea aici?

- Frate, sunt și reale, chiar crezi că aș avea bani de așa ceva? Come on man.

- UGHHHH! Taci că-mi sună telefonul. Da?

- Bună ziua, domnul An-dy?

- Cine e la telefon?

Fotografie: Glen Carrie

La televizorul vechi din camera, același serial care se difuzează zilnic la ora 22. Mereu sunt povestite de către un bărbat brunet cu voce groasă lucruri pățite de alte persoane. Întâmplări mai mult sau mai puțin amuzante, cu un limbaj simplu, o emisiune pentru tot poporul ce să mai! În episodul de astăzi:

…

- N-avem de ales! Cred că trebuie să sărim!
- You think so?
- Wowow. Deruleză.

An-Dy și-a comandat acum ceva timp, de Black Friday, minunatele șosete Nike pe care le poartă toată lumea. Acum e 1 aprilie, ora 12 fix, curierul trebuie să ajungă, iar An-Dy să se ridice din pat.

În bucătărie acesta își prepară cafeaua: tare, neagră, cu frișcă (vorbim de cafea, da) și clasica omletă. În timp ce acesta își ia micul de jun flugar , sună telefonul: -Alo? Răspunde An-Dy somnoros

- La celălalt capăt al liniei se aude vocea prietenului său Vic: Salut, my guy! How are you? Ce mai faci? Sunt în drum spre tine, sper să te găsesc îmbrăcat și cu mâinile la vedere.

An-Dy închide telefonul, știe deja obiceiurile și limbajul lui Vic așa că nu mai este nevoie să îi dea un răspuns. Din nefericire/fericire pentru el „Sweet Child O’ Mine” se aude încă o dată, cu alte cuvinte mobilul sună din nou. De această dată aude vocea curierului care îl anunță să coboare în fața blocului.

An-Dy și-a tras pe el un tricou și jeanșii albaștri, mulați pe fundul și copasele-i lucrate, largi la bază, cu lungimea perfectă, exact până deasupra adidașilor albi.

Ajuns jos, curierul îl așteptă cu moaca clasică și îl mustrează din priviri „Ce ți-a lut atât de mult?” „Nu sunt plătit să aștept după tine”. An-Dy este deja obișnuit cu fața acesta, știe că mereu este ucis din priviri de către curieri frustrați că nu și-au ales bine meseria, așa că îi aruncă un zâmbet strâmb, își cere scuze și îi dă banii. Din celălalt capăt al străzii aude vocea lui Vic:

- HEI! AN-DY AȘTEAPTĂ-MĂ! URC CU TINE

Dar An-Dy o ia la goană pe scări spre etajul 2 apartamentul 13. Ce, credeți că Vic se lasă? Hop, fuga după el ca șoarecele și pisica.

- Veți afla curând. Știm că aveți ceva ce ne aparține. Aveți două variante: fie lăsați livrarea în fața ușii, fie o predați personal legat la ochi. Dacă încercați să faceți o prostie, vor fi consecințe grave. La revedere!

- O băga-mi-aș… cineva vine după diamante. Vic, trebuie să plecăm, iar șosetele vin cu noi

- Dar asta ar însemna să le furi, nu îți aparțin, lasă-le aici și gata.

- Crezi că persoanele care au mâinile curate au diamante la discreție? Hai. Mergem pe acoperiș și așteptăm până pleacă din bloc, după mergem la poliție. Spune An-Dy în timp ce încuie ușa apartamentului.

- An-Dy… cred că e prea târziu pentru planul tău, Vic arată spre stânga, doi bărbați în negru deja aleargă spre ei. Planul B, FUGI!

Ajunși pe acoperiș, doi proști se uită în jur. Proștii noștri cu diamante merg spre margine.

- HEI! DĂ-NE ȘOSETELE SAU TRAGEM!

- N-avem de ales! Cred că trebuie să sărim!

- You think so??!

Cei doi au avut noroc, au sărit și au aterizat pe prelata moale a unui tir. Cu toate acestea, An-Dy simte că ceva s-a prins pe spatele lui, dar uită repede de asta.

Au ajuns la poliție, dar înainte să poată spune ceva, din spatele lui An-Dy se aude un ticăit…

...

- Publicitate, a anunțat o altă voce.

…

În ciuda vieții dezordonate pe care o are, Mihail știe mereu ce simte. Poate nu are ordine în apartament (și nu are), astfel adesea se găsesc doze de suc sau de energizant, goale, pe masa de sticlă din sufragerie, pe corovrul alb pata de cafea, pe care promite de 2 săptămâni că o va curăța, este vizibilă de la distanță, iar pe biroul său…oh my… de la jucării antistres, dosare și poze legate de crime, postituri cu numere de telefon, cd-uri cu muzica lui Vivaldi care îl ajută să se relaxeze, până la cartea ”Arta războiului”, pe care o au toți cei ca el, pe care o ridică, doar când șterge praful, găsim orice. Dar cu toate acestea gândește metodic, treptat, fapt care îl face un detectiv foarte util.

…

Turbulențele m-au făcut să tresar...

- Uite! Aterizăm! Am spus eu extaziată în timp ce-i strângeam brațul. Până să-mi dau seama că:

a. eu nu sunt într-un avion, și b., persoana de lângă mine nu-mi este nicidecum cunoscută, eu deja o făcusem de oaie.

Ca să o zic pe aia dreaptă, eu eram la o cafenea. Știi momentul ăla în care ochii parcă îți sunt injectați, corpul nu mai rezistă și îți riști toată cariera pentru o oră de somn? Ei bine, se pare că și eu am trecut prin asta.

Somnul mi-a pus capac în timp ce scriam și îmi așteptam prietena, iar chelnerul mi-a adus băutura. În toată frenezia visului meu (care între noi fie vorba, era splendid. Urma să ajung în New York și să devin una dintre cele mai frumoase modele. Ce pana mea, chiar și o fată grăsună poate spera, nu?) l-am apucat de brat.

Evident, ca o persoană care este expertă în a se face de râs, am vărsat totul pe laptop. În timp ce apa se prelingea pe diszpozitiv până în interior și auzeam sunetul circuitelor arse, am realizat că textul meu polițist nu va fi niciodată gata în ritmul ăsta.

Am întors privirea spre drum doar ca să o văd pe tipa menționată mai sus zâmbind cu gura până la urechi.

- Am o idee genială pentru nuvelă-, s-a oprit un moment când mi-a văzut pocinogul după care a izbucnit în râs.

Victoria Pantea

Fotografie: Charl Folscher

Testimonial

LA BÂRLOGII

Demult, prin cea de-a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, pe versantul nordic al Munţilor Gurghiului, în locul care acum se numeşte Jârca, s-ar fi statornicit un om venit din Maramureş, căruia, stăpânul acestor munţi, Fiul Banului (Bánfy) i-a încredinţat paza pădurilor. Cei care l-au cunoscut nu i s-a spus pe numele de botez, ci pe numele îndeletnicirii lui, Jârcan, adică culegător de jir (fructul fagului) şi aşa a rămas să fie cunoscut. La început omul a stat doar cu sluga lui şi au cutreierat toţi munţii şi văile din jur. Sus pe valea lângă care aveau adăpostul, la Arsa, pe un pârâu, într-o văgăună, cei doi au descoperit o gură veche de mină. Tot umblând ei pe acolo, au observat că nisipul este sclipitor şi că este amestecat cu grăunţe strălucitoare de aur. S-au pus pe treabă şi azi un pic, mâine un pic, au adunat vreo câţiva saci cu astfel de grăunţe, pe care i-au coborât aproape de adăpostul lor şi le-au ascuns într-o râpă, la rădăcina unui brad. Dar, aurul ca şi banul este „ochiul dracului”. În acele timpuri, munţii din jur erau cutreieraţi de oameni ce trăiau ,,din puşcă”, un fel de haiduci, care se dedau la fel de fel de lucruri ciudate şi, uneori, chiar nelegiuite.

Într-o seară rece de sfârşit de septembrie, Jârcan, s-a trezit cu o ceată de vreo cinci haidamaci, care fără multă vorbă l-au poftit să aducă şi să predea sacii cu grăunţe. A stat omul şi s-a gândit să facă ceva, că altfel nu va mai apuca ziua de mâine. S-a cutremurat, dar nu s-a pierdut. Frământarea lui era, că de unde au aflat acei nenorociţi despre comoara lui. Îşi aduse atunci aminte de o poveste din copilăria lui, de la o babă care spunea că toate comorile aduc nenorocire. Uite că acest lucru s-a adeverit. Dar ce să-i faci, aşa e datul vieţii, cu bune şi cu rele. El era înţeles cu slugă sa ce să facă dacă odată se va întâmpla ceea ce s-a întâmplat în acea seară, pentru că şi atunci, oamenii ce trăiau în singurătatea pădurii erau destul de prevăzători. I-a poftit în casă pe străini şi i-a omenit cu ce a avut; o gură de vinars dulce de afinele, mămăligă cu brânză, apoi încă un pic de băutură, în timp ce sluga a fost trimisă să aducă sacii cu grăunţele strălucitoare. Acesta a întârziat destul de mult, până s-a întors, timp în care, lângă foc se golise de vreo două ori plosca cu băutură şi începuseră să li se înceţoşeze privirile tâlharilor.

Într-un târziu, sluga a venit şi a anunţat că a adus saci şi i-a pus în faţa casei. Atunci cei din casă s-au repezit lacomi şi bucuroşi, au înşfăcat prada şi s-au pierdut în negura nopţii, fără să se uite în saci. De fapt era o întunericime ,,cum îi bota”. După câteva clipe, cei doi, stăpânul şi sluga, au încălecat pe cei doi căluţi pe care îi aveau, luând cu ei doar o traistă de piele, în fundul căreia erau vreo trei pumni de grăunţe din cele adunate de ei. Au apucat în sus pe Sălard, apoi au luat-o pe Ţâba până sus în plai, au ţinut plaiul, au ajuns în Poiana Iodului, au odihnit la izvor şi iar, tot pe plai, prin Vârful Şanţului, după care au coborât în Pietricica şi când s-a făcut ziuă erau în vârful Osoiului (deal ce se află într-e Idicel Pădure şi Fundoaia). Acolo se afla casa altui paznic de pădure, al domnilor de la Brâncoveneşti, pe care Jârcan îl cunoştea de la vânătorile la care ei au hăituit vânatul împreună, prin coclaurile întunecoase ale munţilor.

Hăitaşul de acolo i-a cinstit cu mâncare, apoi s-au odihnit toată ziua şi noaptea ce a urmat, mulţumind la Dumnezeu că au scăpat cu viaţă din acea încercare groaznică prin care au trecut. A doua zi, Jârcan a coborât la domnul de la castel, din Brâncoveneşti, pe care îl cunoştea tot de la vânătorile la care participase alături de stăpânul său. Acesta l-a primit cu bucurie, iar când ospetele său a scos din traistă un pumn de grăunţe de aur, pe care le-a pus pe masă, faţa şi ochii îi radiau strălucirea fericirii. Apoi au povestit amândoi despre acele grăunţe. Cine ştie ce poveste a spus Jârcan şi ce planuri s-au făcut. Este sigur însă, că în zilele ce au urmat, el împreună cu câţiva oameni de-ai domnului din Brâncoveneşti au urcat peste munte şi au dezgropat din ascunzătoare sacii cu grăunţe de aur, pe care i-au adus la castel. Am uitat să spun că atunci în noaptea groazei, sluga lui Jârcan a adus câţiva saci cu nisip şi prundiş pe care îi aveau pregătiţi pentru orice eventualitate, comoara râmânând în ascunzătoarea ei de la rădăcina bradului. După câteva zile, domnul de la Ieci (denumirea veche a localităţii Brâncoveneşti), însoţit de Jârcan, au plecat cu trăsura, pe cale lungă, până la Pesta, unde au depus grăunţele cu pricina la o bancă, devenind amândoi acţionari. Între nobil şi paznicul de pădure se legaseră deja o prietenie adevărată. De o întoarcere la slujba de la Jârca nici nu putea fi vorba, pentru că şi-ar fi primejduit viaţa.

Cei pe care îi păcălise în acea noapte, îl căutau pentru a-l pierde. Prietenul său de la Brâncoveneşti l-a primit în slujba sa la castel unde mai avea câţiva români, pe care i-a cunoscut şi cărora, în semn de mulţumită lui Dumnezeu că l-a salvat în acea noapte, cu voia stăpânului, le-a ridicat în grădina acestuia de la castel,

Fotografie: Mark Harpur

Fotografie: Zdenek Machacek

o bisericuţă de lemn, în anul 1782. Acea bisericuţă dăinueşte şi astăzi, pe un alt loc, în Dâlma Brâncoveneştiului, unde a fost mutată pe la jumătatea secolului al XIX-lea.

În anii ce au urmat, atât Kemeny, nobilul de la castel, cât şi Jârcan, au primit sume importante, cu titlu de dividende, de la banca din Pesta. Pe acei bani, Jârcan şi-a cumpărat un teren destul de mare, sub Osoi, spre Potoc (Deleni), care acum se numeşte ,,La Bârlogi". La câţiva ani, tâlharii care au încercat să-l prade pe eroul acestei povestiri, au dispărut, nu se ştie cum; ori au fost vânaţi, ori au fost prinşi, ori s-au dus în alte părţi pentru a li se pierde urma. Atâta numai că nu i-a mai văzut nimeni niciodată. De acest fapt a luat cunoştinţă şi Jârcan pe care îl frământa atât dorul de valea care îi poartă numele, dar mai ales lăcomia de a mai scoate din străfundul muntelui alte grăunţe strălucitoare. Poate au existat şi alte motive, o fi fost vreo mândruţă, prin partea locului, sau cine ştie ce alte tentaţii. Dar, ce să vă zic, s-a adeverit că a fost o mândruţă, la care îi ducea dorul. Adevărul este că omul nostru s-a întors pe Jârca, la veche lui slujbă. Acolo şi-a întemeiat o familie şi a început din nou să răscolească muntele, adunând grăunţe de aur. Lucra în mare taină. Nici soţia şi nici copii săi nu ştiau unde se duce şi de unde vine. Totuşi aceştia au observat că uneori el are un comportament ciudat, că le ascunde ceva. Într-o zi de iarnă se luă din nou pe vale în sus. De la Arsa, din gura pârâului, îşi încălţă calul cu opinci, la toate picioarele. Pentru a nu ghicii nimeni direcţia în care mergea, a pus opincile întoarse, încât urma se îndrepta spre vale şi el mergea la deal. A urcat la gura minei şi a intrat în adâncul întunecos unde avea o făclie cu ajutorul căreia îşi lumina calea. A râcâit sterilul vreun ceas sau poate două, apoi s-a întors spre ieşire. Când a zărit lumina de la gura tunelului, acolo a observat o mogâldeaţă de om. Cutremurat de groază, că din nou a fost descoperită taina lui, nu a ezitat de loc şi-a săltat puşca din umăr şi a descărcat-o în mogâldeaţa de om. Un strigăt ascuţit a răsunat prin cetini, după care s-a făcut o linişte de mormânt. Încet el s-a apropiat şi când a văzut pieptul străpuns al fecioraşului său, a urlat din toţi rărunchii.

-Vai Doamne ce-am făcut ? A izbucnit apoi într-un plâns amestecat cu urlete disperate şi cu frânturi de rugă. A luat corpul neânsufleţit în braţe şi a coborât în vale. Nu ştia ce să facă, încotro să se îndrepte. I-a străfulgerat prin minte să îşi pună şi el capăt zilelor, pentru că ce rost mai are viaţa când chiar el a distrus ce a avut mai drag. Şi-a adus aminte din nou de povestea de demult a babei şi a blestemat tot aurul din lume. Cu mare greutate s-a smuls din acea disperare. Au urmat cele cuvenite pentru petrecerea fiului ,,dincolo", în „lumea de apoi", înainte de a-şi trăi viaţa.

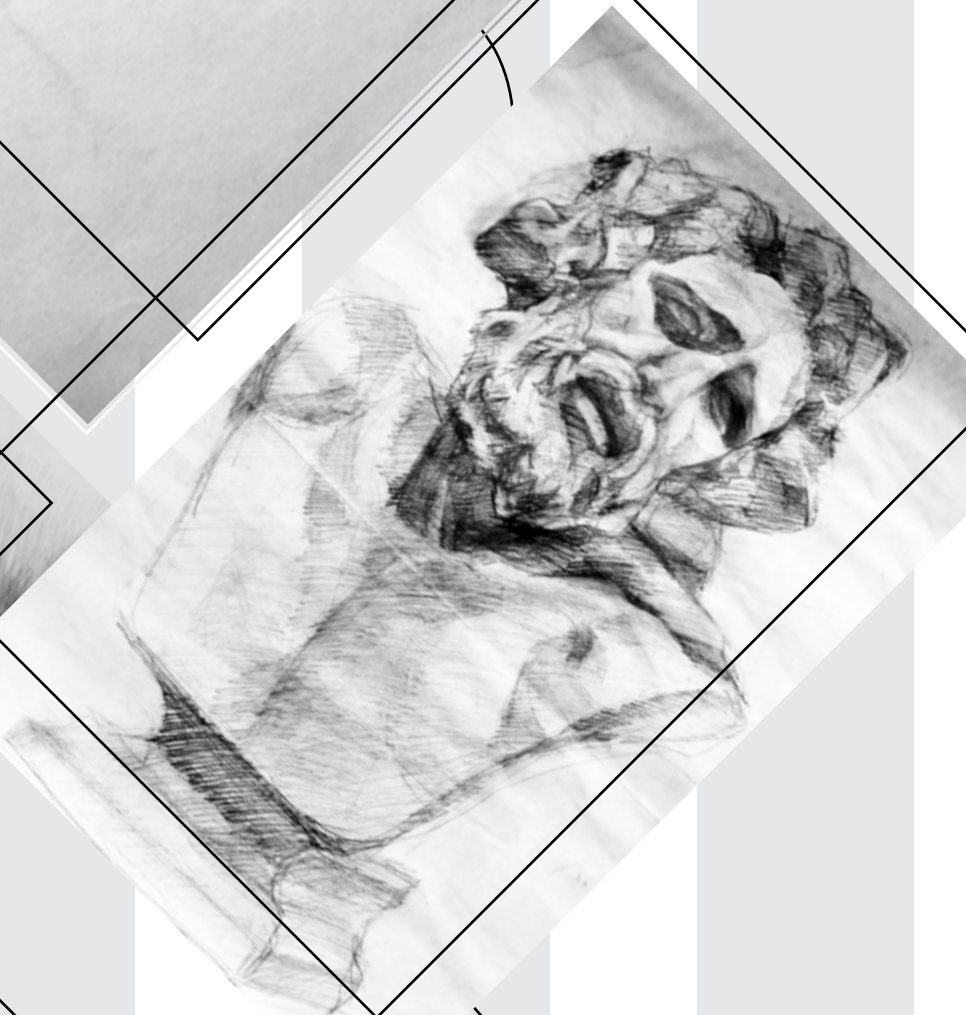
Nu se mai ştie ce s-a întâmplat, atâta numai că Jârcan a de rămas toată viaţa marcat de acel eveniment tragic. Şi-a schimbat viaţa. A început să trăiască retras şi mai mult în rugăciune. Şi-a dat seama singur cât de zadarnică este alergătura după comori materiale şi cât de folositoare este liniştea sufletească la cel care o are. Astfel, mânat de dorinţă, credinţă şi speranţă, smerit de rugăciune de iertare, s-a gândit să se apuce să ridice un alt sfânt lăcaş ca cel pe care l-a ridicat la Ieci. A aflat un loc frumos, dincolo de Mureş, pe un platou, lângă un pârâiaş ce avea să se numeasc ,,Părâul Bisericii". Meşterul a sculptat pe uşă; „S-au făcut această Sfântă Biserică în zilele Înălţatului Împărat Francisc şi a luminatului arhiereu Vasile Moga prin toată osteneala şi ajutorul gospodarului şi de bun nume Jârcan Ion, din împreună cu Gliga Simion, Ujică Simion, anul 1816". Astfel au desăvârşit lucrarea în jurul căreia se va derula aproape un secol viaţa spirituală a tinerei localităţi Lunca Bradului.

Ilie Frandăş

Ilustrație: Mirabela Joandrea

Ilustrație: Traian Abruda

Fotografie: Elia Pellegrini

IN MEMORIAM POETULUI ALEXANDRU LIVIU ȘERBAN

Italia 2008, luna septembrie.

S-a întâmplat în anul 2008, când mă aflam în Italia, ca multe alte și alte femei care lăsau casă, lăsau masă, familie, copii și își luau lumea-n cap, ca să facă ceva pentru cei dragi, dar cu mari sacrificii. Așa am plecat și eu pentru că pensia mea era foarte... ce mai, era, și e pensie de **România**, care nu îți ajunge pentru toate necesitățile și nevoile casei. Aici nu e vorba de un lux, e vorba de strictul necesar ca să te poți descurca. Cheltuielile creșteau și creșteau de la o zi la alta... și în momente din acestea îți dai seama că nu te mai poți descurca și atunci iei drumul pribegiei.

Cu câteva lucrușoare într-o valiză și bani pentru primul drum, sperând în mai bine (dar binele e numai de-o parte, de cealaltă) îți lăsai familia, copiii, nepoții, cărora le duceai dorul. Te urcai într-un autocar, îți făceai o cruce și ziceai: Doamne, ajută-mă să-i pot ajuta pe ai mei pe care i-am lăsat acasă, despărțindu-ne cu lacrimi amare și totuși visând că-i voi putea ajuta să pornească în viață cu dreptul...

Am ajuns în Italia, mai precis în orașul Ravena. Am găsit imediat de lucru la o familie care-mi asigura toate condițiile, iar banii dintr-o lună, fără să exagerez, erau echivalentul a zece pensii de-ale mele. Ce să mai zic, asta-i România, atât ne oferă după o viață de muncă, să fim slugi la străini. Așa am ajuns și eu, ca alte milioane de români, ajunși din cauza lipsurilor și a banilor în „nu știu ce" colț de lume.

Lucram la o familie, femeie în casă, cum s-ar spune la noi, servitoare, sau slugă. Niciunul din cei rămași acasă nu știe prin ce trece un român ca să ajungă slugă și cât de bucuros e că are ***stăpân***, dar... durerea din suflet nu o poate vindeca nimeni. Te duci în țară străină, nu-i cunoști vorba, obiceiurile, apucăturile, nu știi când te jignește, când te înjură, sau chiar când te laudă. Am trecut prin toate astea, dar durerea cea mai mare era ***foamea***, nu la propriu, că aveam mâncare, mi-era ***foame*** de cuvintele românești. Mi-era foame să aud pe cineva, chiar înjurând sau jignind, dar să aud în graiul meu românesc.

Lucram la o familie 24/24 (nu-mi cunoșteam drepturile), dar minunea s-a întâmplat într-o zi, când a venit fiica familiei în vizită la părinți, ea locuind la câteva sute de kilometri de ei. Era cu mult mai tânără ca mine. O chema SILVANA. Mi-a spus că e bucuroasă, că părinții sunt mulțumiți de mine cum am grijă de ei. Atunci m-a întrebat: *Maria, tu când ai liber?* Eu am zis: *Ce liber, că nu am de multe ori nici noaptea, că dacă doamna strigă, eu trebuie să fiu lângă ea.*

Era într-o zi de sâmbătă, nu uit niciodată când m-a rugat să merg în bucătărie și să fac câte o cafea pentru toți și pentru mine. Când m-am întors cu tava pe care am așezat cănile de cafea, am auzit o discuție între fiică și mamă:

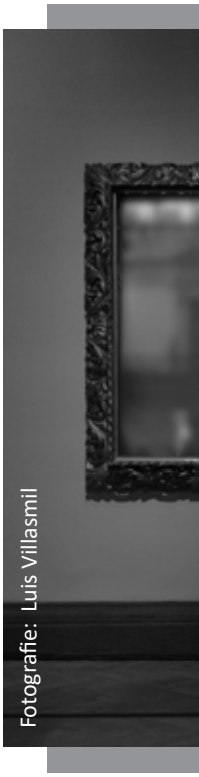
Fiica: Mama, dar Mariei când îi dai ziua liberă?

Mama: Dar ce zi liberă să-i dau? Nu-i destul că merge să facă cumpărăturile, atunci nu iese afară? Și apoi, aici, are unde dormi și mânca, ce-i mai trebuie?

Fiica: Dar mamă, Maria nu e sclavă. Are dreptul la o zi liberă și în fiecare zi două ore libere să se recreeze.

Mama: Taci din gură că poate te aude!

Și într-adevăr am auzit... eram cu tava la ușă. Am intrat în cameră și le-am servit cafeaua și am băut și eu una. Atunci fiica ei, fără să ceară acordul mamei sale, mi-a zis: *Maria, mâine ai zi liberă. Poți ieși în oraș să te întâlnești cu cei din țara ta.* Nu-mi venea să cred că pot ieși afară, să fiu liberă, fără să vin acasă cu sacoșele de cumpărături și bonurile fiscale.

Fotografie: Luis Villasmil

Ieșind afară în stradă, imediat m-am întâlnit cu o româncă care știa care sunt drepturile angajaților și mi-a zis să merg cu ea, că azi e ziua PÂINII internaționale și că din România participă județul Sălaj.

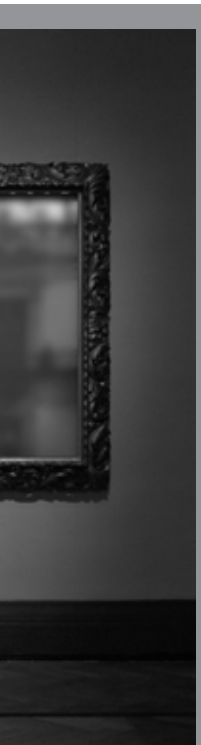
Fotografie: Armin Lotfi

Fotografie: Camila Quintero Franco

Fotografie: Emiliano Vittoriosi

Doamne...! Nu-mi venea să cred că sunt liberă și că pot întâlni oameni din țara mea să-i aud vorbind în graiul meu. Cred că a fost cea mai fericită zi! Acolo am întâlnit un om deosebit. Acesta mi-a dat o revistă care se numea „CAIETE SILVANE".

Coincidența a făcut să primesc în mână o revistă cu asemenea titlu, CAIETE SILVANE, care să conțină însuși acest nume SILVANA, al fiicei patroanei la care lucram zi de zi, noapte de noapte, acea persoană care, de la ea putere, m-a trimis să mă întâlnesc cu români de-ai mei și căreia, și astăzi, îi mulțumesc. Cum am mai spus, eram flămândă de ***cuvinte românești.*** Aș fi citit orice, dar să fie în românește. Am primit cu mult drag acea revistă, ba, mai mult, acest om era și poet, un poet de o aleasă finețe poetică și mi-a dăruit una dintre cărțile lui de poezie numită „Potecile cu amintiri". Doamne..! Aveam de citit în românește! Nu-mi venea să cred. Am citit dintr-o suflare cartea de poezii, poezii cu un stil aparte, romantice, de dragoste, dar izbucnea din ele durerea, suferința, neputința depășirii unui anumit prag. Atunci nu știam care era acel prag, dar am aflat mai târziu. Acel om suferea de o boală incurabilă și știa că i se apropie sfârșitul crud, nemilos și că îl ia din mijlocul celor dragi pentru totdeauna, așa cum s-a și întâmplat destul de repede. Plecarea lui i-a lăsat pe cei dragi cu o rană sângerândă în suflet, pe soție, copii, nepoți, la doar 60 de ani. Deci acest om mi-a dat acea revistă „CAIETE SILVANE" și, citind-o, am aflat multe lucruri necunoscute despre poezia lui Blaga. Așa am aflat despre marele poet și filosof LUCIAN BLAGA. Despre opera lui, despre viața lui, despre vitregiile și vâltorile vieții prin care a trebuit să răzbată. Am citit cu atâta sete acea revistă, de parcă mă aflam într-un deșert fără un strop de apă, sub soarele dogoritor și, parcă, undeva departe, aș fi zărit o oază de verdeață cu un strop de apă și doream să ajung cu toată forța mea acolo, să-mi stâmpăr setea și dogoarea soarelui cu răcoarea ierbii și a apei.

Mi-am astâmpărat astfel foamea și setea de limba țării mele! Am citit cu nesaț de nu știu câte ori și revista și cartea de poezii a domnului ALEXANDRU LIVIU ȘERBAN care, așa cum am mai spus, a plecat undeva departe, departe doar de el știut, și a uitat să se mai întoarcă... poate acolo e mai bine și nu mai suferă de nimic... nici cu inima și nici cu sufletul.

Maria Mărginean

Contact

Vă așteptăm cu drag lucrările la adresa de e-mail:
vioricamail@yahoo.com

Echipa

REDACTOR
Viorica-Macrina Lazăr

CONTRIBUȚIE TEHNOREDACTARE
Aurora Pașcan
Georgeta Maria Lung
Aurica Ujică

GRAFICĂ
Pop Marius Andrei

FOTOGRAFII
Aman Shrivastava
Jari Hytonen
Chris Nguyen
Selvan B
Andres Herrera
Zhiwei Liang
Mark Harpur
Zdenek Machacek
Luis Villasmil
Elia Pellegrin
Emiliano Vittoriosi
Armin Lotfi
Camila Quintero Franco
Nathan Dumlao
Charl Folscher
Glen Carrie
Kristen Day
Rendy Novantino
Pexels Umberto Shaw

ILUSTRAȚII
Traian Abruda
Mirabela Joandrea

REALIZATOR
Biblioteca Municipală
„George Sbârcea”

SPONSOR
Romaqua Group

ISSN 2537 - 1606
ISSN-L 2537 - 1606

FUNDAȚIA MIRON CRISTEA
ROMAQUA GROUP
Primăria TOPLIȚA
CENTRUL CULTURAL TOPLIȚA
BIBLIOTECA MUNICIPALĂ „GEORGE SBÂRCEA”

Fotografie: Vadym